

Hrvatska mrežna neomeđena građa na početku trećeg tisućljeća

Getliher, Danijela

Source / Izvornik: **Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 2012, 55, 83 - 94**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:203:816885>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2023-03-24**

Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[National and University Library in Zagreb Repository](#)

HRVATSKA MREŽNA NEOMEĐENA GRAĐA NA POČETKU TREĆEG TISUĆLJEĆA

CROATIAN ONLINE CONTINUING RESOURCES AT THE BEGINNING OF THE THIRD MILLENIUM

Danijela Getliher

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dgetliher@nsk.hr

UDK / UDC 050:004.9

Istraživanje / Research paper

Primljeno / Received: 20. 1. 2011.

Sažetak

U radu su prikazani rezultati istraživanja 452 publikacije hrvatske mrežne neomeđene građe identificirane u ISSN uredu za Hrvatsku u rasponu od 1998. do 2008. godine. Metodom statističke analize praćena su svojstva i promjene koje su primijećene na uzorku od njenog nastanka do travnja 2008. godine. Detaljno se analiziraju vrste građe, status, naslovi, adrese, jezik, nakladnik, mjesto objavljivanja, dostupnost, format, trajanje, izdanja na drugim medijima, znanstveno stručne publikacije te tehničke mogućnosti hrvatske mrežne neomeđene građe.

Cilj je istraživanja iskoristiti rezultate za upoznavanje svojstava ove vrste građe, njezinog daljnjeg razvoja, preispitivanje mjerila odabira i vrednovanja mrežne neomeđene građe koji bi trebali poslužiti daljnjem razvoju knjižničnih postupaka.

Ključne riječi: hrvatska mrežna neomeđena građa, mrežne serijske publikacije, mrežna neomeđena integrirajuća građa, ISSN

Summary

The paper presents the results of the research of 452 Croatian online continuing resources that have been identified in the ISSN Centre for Croatia from 1998 to 2008. Using the method of statistical analysis the characteristics and changes of the sample until April 2008 are analyzed and presented. The following aspects of the Croatian online continuing resources are analyzed in detail: types, status, titles, addresses, language, publisher, place of publishing, fee, format, half-life, other media editions, scientific and professional publications, and technical possibilities.

The aim of the research is to use the research results for exploring and understanding the characteristics of the publications of this type, their further development, review the selection criteria and evaluation of the online continuing resources that should contribute to the future development of library procedures.

Keywords: Croatian online continuing resources, online serials, online ongoing integrating resources, ISSN

1. Uvod

Dvadesetak godina nakon prvoga svjetskog¹ i šesnaest nakon prvoga hrvatskog časopisa na mreži,² mrežna neomeđena građa ulazi u četvrtu, Web 2.0 razvojnu fazu. Ova faza odlikuje se sudjelovanjem čitatelja u stvaranju sadržaja. Prema Carolu Tenopiru, prethodile su joj tri faze. Rana faza od 1990. do 1993. predstavlja pojavljivanje i usporedno objavljivanje mrežnih časopisa u sve tri medijske inačice (tisak, online, CD-ROM). Razvojna faza od kasnih 1990-tih do 2002. kada su mrežni časopisi potpuno prihvaćeni, ali su samo elektronička verzija tiskanih. Napredna faza u kojoj časopisi sadrže mrežno dostupne unakrsne reference, pokretne grafike, a baze podataka sve više nude poveznice na cjelovite tekstove časopisa.³

Iako je prema Upisniku ISSN-a⁴ samo 4,12 posto mrežne neomeđene građe, a udio mrežne neomeđene građe u sveukupnoj produkciji neomeđene građe pojedinih zemalja kreće se u rasponu od 0 do 12,74 posto (Nizozemska 12,74 posto, Velika Britanija 8,52 posto, Njemačka 6,92 posto, Sjedinjene Američke Države 8,52 posto, Hrvatska 6,19 posto, Finska 4,81 posto), nagli

¹ 1987. počinje izlaziti prvi recenzirani časopis na mreži New horizons in adult education.

² 1994. počinje izlaziti prvi hrvatski mrežni časopis Etfer.hr.

³ Tenopir, C. et. al. Patterns of journal use by scientists through three evolutionary phases. // D-Lib magazine 9, 5(2003) [citirano: 2010-26-03]. Dostupno na: <http://webdoc.sub.gwdg.de/edoc/aw/d-lib/dlib/may03/king/05king.html>

⁴ ISSN portal [citirano: 2008-06-12]. Dostupno na: <http://portal.issn.org/>

razvoj i mnogo promjena u kratkoj povijesti mrežne neomeđene građe, ukazuju na opravdanost i potrebu njenog istraživanja.

Prateći svjetske trendove, nekoliko godina nakon nastanka prve svjetske mrežne neomeđene građe, u Hrvatskoj usporedo nastaju prve mrežne serijske publikacije i neomeđena integrirajuća građa. Identifikacija hrvatske mrežne neomeđene građe u ISSN uredu za Hrvatsku počinje 1998. godine. Slijedi redefiniranje pojma serijske publikacije i objavljivanje novih izdanja AACR-a, ISBD-a, ISSN priručnika 2002. i 2003. godine.

Od početnog opreznog i suzdržanog identificiranja, preko problematike određivanja stvarnog naslova kod novih načina oblikovanja naslova, nemogućnosti rekatalogiziranja građe koja nepovratno nestaje do razilaženja u postupanju pri promjeni glavnoga stvarnog naslova integrirajuće građe u dva standarda,⁵ u radu s mrežnom neomeđenom građom prolazilo se kroz razna iskustva. Pokazalo se da poznavanje svojstava ove vrste građe može uvelike pomoći u knjižničnim postupcima kao i u trajnom preispitivanju mjerila za identifikaciju ove vrste građe.

2. Uzorak i metoda istraživanja

Istraživani uzorak sastoji se od 452 publikacije hrvatske mrežne neomeđene građe identificirane u ISSN uredu za Hrvatsku u rasponu od 1998. do travnja 2008. godine.⁶

Promatrani parametri bili su: vrsta, status, jezik, naslov, dostupnost, nakladnik, mjesto objavljivanja, izdanja na drugom mediju, URL. Osim statističke analize ovih svojstava, u radu se navode promjene parametara zabilježene u vremenu nastajanja samog uzorka, daje se analiza tehničkih mogućnosti mrežne neomeđene građe, vremenskog trajanja, a posebno se iz uzorka izdvajaju znanstveno-stručne publikacije.

U istraživanju su korišteni podaci iz kataložnih zapisa Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Upisnika ISSN-a, Internet Archivea, podaci dobiveni pregledavanjem istraživane građe te osobne bilješke vođene od 2002. do 2008.

Pri navođenju pojedinih publikacija, u radu se navode njihovi stvarni naslovi, tj. ključni naslovi kada je to potrebno radi njihovog razlikovanja.

---

⁵ Promjena naslova integrirajuće građe prema ISBD(CR)-u smatra se manjom promjenom i ne zahtijeva izradu novoga kataložnog opisa, dok se prema Priručniku za ISSN i za takve promjene izrađuju novi zapisi i dodjeljuju nove ISSN oznake.

⁶ Mjerila za dodjelu ISSN oznake vidi u: Zajec, Jasenka; Danijela Getliher. Identifikacija hrvatskih mrežnih serijskih publikacija. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 46, 1/2(2003), 93.

3. Rezultati istraživanja

3.1. Vrste

Unatoč sve većoj zastupljenosti integrirajuće građe u svijetu mrežne neomeđene građe, uzorak sadrži 264 serijske publikacije i 188 jedinica integrirajuće građe. Razlog tome je mjerilo selektivnosti u odabiru integrirajuće građe.⁷ Do 2008. godine primijećeno je šest promjena vrste iz serijske u integrirajuću. To su: *Međimurske novine*, *Nacional (English ed.)*, *Nacional (Hrvatsko izd.)*, *Oglasnik*, *PC chip*, *Večernji list*. Promjena iz integrirajuće u serijsku nije bilo.

Neke od ovih publikacija, kao što su *Međimurske novine* i *Nacional*, imaju svojstva i serijske i neomeđene integrirajuće građe. Osim objavljivanja sadržaja tiskanog izdanja s broječanom oznakom, čiji se sveščići mogu pojedinačno pregledavati, ove publikacije imaju i stalna nadopunjavanja sadržaja.⁸

U uzorku je sedam nakladničkih cjelina (*Editiones scientificae Facultatis agronomicae Universitatis*, *Istraživanja (Hrvatska narodna banka)*, *Pregledi (Hrvatska narodna banka)*, *Rasprave (Hrvatska narodna banka)*, *Surveys (Croatian National Bank)*, *Working papers (Croatian National Bank)*, *Occasional paper series (Institute of Public Finance)*, 215 periodičkih publikacija, 48 novina i 182 mrežna mjesta koja se osuvremenjuju. Bazu podataka koja se osuvremenjuje ovaj uzorak ne posjeduje.

3.2. Status

Od trenutka njihove identifikacije do provedenih istraživanja prestalo je izlaziti 24,33 posto (110) cjelokupnog uzorka. Od toga je 10,90 posto (45) publikacija i nadalje prisutno na mreži bez daljnjih osuvremenjivanja (npr., *Asmal*, *Glas Podravine i Prigorja*, *Mladi građevinar*, *Novi Bjelovarac*, *Političko obrazovanje*, *Re*), dok ih je 59,09 posto (65) u potpunosti nestalo s mreže.

---

⁷ Zajec, Jasenka; Danijela Getliher. Navedeno djelo, 93.

⁸ Getliher, Danijela. Svojstva hrvatske mrežne neomeđene građe : trajnost i promjenjivost. // 11. seminar Arhivi, knjižnice i muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Mirna Willer. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008. Str. 139.

3.3. Jezik

Većina publikacija cjelokupnog uzorka, njih 350 (77,43 posto) sadržaje objavljuje na hrvatskome jeziku. Slijede 54 (11,94 posto) publikacije na engleskom jeziku, 36 (7,96 posto) hrvatsko-engleskih publikacija te vrlo mala zastupljenost publikacija na talijanskom, španjolskom, ruskom i ostalim jezicima.

3.4. Naslov

Promjene naslova karakteristične su za neomeđenu građu. Na istraživanom uzorku primijećeno je 2,43 posto (11) većih promjena naslova serijskih publikacija, koje podrazumijevaju novi kataložni opis⁹ i novu ISSN oznaku:¹⁰ *Akcija građana u Hrvatskoj* sada je *Bilten CroNGO*; *Auto godine* je *Autoportal*; *Bilten iz područja meteorologije, hidrologije, primijenjene meteorologije i zaštite čovjeka* je *Meteorološki i hidrološki bilten*; *Citizen action Croatia* je *Newsletter CroNGO*; *Dnevnik* je promijenio naslov u *Poslovni dnevnik*; *Electronic news on librarianship on the Internet* u *E-content news*; *Elektroničke novosti o knjižničarstvu na Internetu* u *Novosti o e-sadržajima*; *Komunalni vjesnik* u *Zagrebački komunalni vjesnik*; *Korablja* u *Veritas*; *Novi Bjelovarac* u *Bjelovarac*; a *Zdravi grad* djelomično nastavlja pod naslovom *Epoha zdravlja*.

Zamijećeno je i 14 promjena naslova kod integrirajuće građe (*Banka magazin* u *Banka*, *Bicikl.com* u *Bicikl.hr*, *Croatian football center* u *CroFC*, *Hina news line* u *Hina.hr*, *Iskonportal* u *Net.hr*, *Moj HT hinet* u *HTnet* te zatim u *T portal*, *Mojaenergija* u *WWW.mojaenergija.com*, *Mos Croatia spaceport* u *Star wars*, *Sedam dana* u *7.hr*, *Status* u *Status online*, *Šibenski list* u *Šibenski online*, *Večernji list* u *Večernji.hr*, *VIPonline* u *VIP portal*).

3.4.1. Trendovi oblikovanja naslova

Zanimljiva pojava u svijetu mrežnih publikacija je način oblikovanja njihovih naslova. Čak četvrtina (119) publikacija mrežne neomeđene građe istraživanog uzorka u oblikovanju naslova koristi riječi koje upućuju na mrežu, elemente URL-a ili čak cijeli URL. Ova pojava ukazuje da se već u samom

⁹ ISBD(CR) : Međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. Str. 47.

¹⁰ ISSN manual : cataloging part. Paris : ISSN International centre, 2003. Str. 24.

naslovu publikacije želi ukazati na različitost i “modernost” mreže ili sklonost mreži kao mediju.

Naime, osim tradicionalnog oblika naslova, karakterističnog za tiskane publikacije (npr., *Acta Adriatica*, *24 sata*, *Hrvatski časopis za javno zdravlje*, *Kolo*) kakav imaju 333 publikacije istraživanog uzorka, 74 publikacije za svoj naslov koristi URL adresu ili njezin dio (npr., *WWW.dubrovnik.hr*, *WWW.parentium.com*, *Gradkarlovac.com*, *Medicina.hr*). Treća skupina, njih 45, u naslovu koristi riječi koje ukazuju na mrežu: e-, elektronički, internet, net, online, portal, web (npr., *Daruvar online*, *E-učenje*, *HRTweb*, *Net zrakoplovstvo*).

Osim ove pojave u oblikovanju naslova mrežne neomeđene građe, pokazalo se da i naslovi njihovih tiskanih inačica poprimaju svojstva mrežnih: *Autoglobal.hr* (Tisak), *Civilnodruštvo.hr*, *Croatiabiz.com* (Tisak), *Etfer.hr*, *Filmski offline*, *Portal Grada Kaštela* (Tisak), *Pozezani.com* (Tisak).

3.5. Dostupnost, nakladnik i mjesto objavljivanja

Prevladava otvoreni pristup sadržajima. Samo 15 (3,31 posto) publikacija istraživanog uzorka naplaćuje korištenje svojih sadržaja: *E-content news*, *Electronic news on librarianship on the Internet*, *Elektroničke novosti o knjižničarstvu na Internetu*, *Journal of communications software and systems*, *Mali oglasnik (Split. Online)*, *Medicina.hr*, *Nacional (Hrvatsko izd.)*, *Nacional (English ed.)*, *Novi list*, *Novosti o e-sadržajima*, *Oglasnik (Online)*, *Plivamed.net*, *Privredni vjesnik*, *Računovodstvo i porezi u praksi*, *Šibenski list*, dok su *Narodne novine* i *Stripovi.com* samo u jednom razdoblju naplaćivali korištenje.

Samo jedna od 49 znanstveno-stručnih publikacija, u istraživanom razdoblju, naplaćuje pristup sadržajima (*Journal of communications software and systems*).

Nakladništvo hrvatske mrežne neomeđene građe temelji se na tradicionalnom obliku nakladništva. Članci se objavljuju u sklopu časopisa, a ne zasebno. Nakladnici publikacija istraživanog uzorka su nakladnici tiskanih publikacija i mrežni nakladnici koji objavljuju uglavnom jednu, a najviše dvije do tri mrežne publikacije. Zbog male produkcije i otvorenog pristupa, ne postoje velike komercijalne nakladničke kuće hrvatske mrežne neomeđene građe.

Unatoč nepostojanju vidljivih granica između gradova, država i kultura na mreži, jasno se zaključuje o centraliziranosti hrvatskoga mrežnog nakladništva neomeđene građe. Najviše publikacija 66,81 posto (302) objavljuje se u

Zagrebu, znatno manje u Rijeci, Splitu, Dubrovniku, Puli i Čakovcu, a ostatak je raspršen po ostalim gradovima Hrvatske.

Naziv nakladnika promijenilo je 4,2 posto (19) publikacija, a mjesto objavljivanja 0,44 posto (2).

3.6. Format

Najzastupljeniji format za prikaz hrvatske mrežne neomeđene građe je HTML (303), slijedi PDF (142), a vrlo je mala zastupljenost Word dokumenta (2). Pet se publikacija istovremeno objavljuje u dva formata. Dok je PDF format karakterističan za serijske publikacije, HTML se koristi i za serijsku i za integrirajuću građu. PDF format obično koriste publikacije koje imaju tiskanu inačicu, no zanimljivo je primijetiti da postoji 12 publikacija koje cijelu publikaciju ili njene dijelove objavljuju u PDF formatu iako nemaju tiskano izdanje (*Bilten Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu*, *Bulletin of the International association for paleodontology*, *Gospodarski pregled*, *HID-drobilica*, *Journal of central European agriculture*, *MIII*, *Math.e*, *Nosf*, *PBZ Croatia weekly summary (Online)*, *PBZ tjedne analize (Online)*, *PBZ weekly analysis (Online)*, *Političko obrazovanje*).

3.7. Izdanja na drugim medijima

Ispitivani uzorak sadržava 200 elektroničkih izvornika i 252 publikacije s tiskanim ekvivalentom. Unatoč tome što su izvori izvedeni iz tiskane građe u pravilu stabilniji od drugih mrežnih mjesta,¹¹ mrežne publikacije istraživanog uzorka koje su imale i tiskanu inačicu u trenutku prestajanja izlaženja obično su prestale izlaziti u oba medija (44 publikacije – 17,46 posto). Malo je onih koje su nastavile izlaziti samo u jednom od medija (9 (3,57 posto) nastavlja u tiskanom, a 12 (4,76 posto) samo u mrežnom izdanju), dok ih je 187 (74,2 posto) nastavilo izlaziti na oba medija.

Razlikovanje učestalosti izlaženja mrežnog i tiskanog izdanja kod 21 (8,33 posto) publikacije jedan je od pokazatelja sve većega sadržajnog i grafičkog razilaženja ovih inačica.

Deset publikacija mrežne neomeđene građe objavljivano je na sva tri medija: na CD-ROM-u, mreži i tiskanom izdanju (*Fizika A i B*, *Godišnje izvješće (Međimurska banka)*, *Godišnje izvješće o konkurentnosti Hrvatske*, *Hrvatska*

¹¹ Gorman, Michael. Postojana knjižnica : tehnologija, tradicija i potraga za ravnotežom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2006. Str. 64.

bibliografija. Niz A, Knjige, Hrvatski iseljenički zbornik, Interdisciplinary description of complex systems, Metalurgija, PC-chip, Veritas, Zdravstvenostatistički ljetopis Dubrovačko-neretvanske županije za ... godinu).

3.8. Adrese publikacija

URL (Uniform resource locator) jedinstvena je adresa izvora na kojoj je trenutno pohranjen, nije trajna i može se mijenjati. Najčešći razlozi promjena su rekonfiguracija ili reorganizacija sustava.¹² Bez obzira na status publikacije i njezinu dostupnost na mreži, promatrana je ukupna promjena adresa koja se dogodila za vrijeme nastajanja uzorka. Pokazalo se da 81,41 posto (368) publikacija uzorka nije mijenjalo URL. Jednu promjenu URL-a imalo je 15,7 posto (71) publikacija, dvije 8,4 posto (38) publikacija i jedna publikacija imala je tri promjene URL-a.

4. Tehničke mogućnosti

U svjetskoj mrežnoj neomeđenoj građi sve je veća zastupljenost korisnički generiranih sadržaja (UGC – User Generated Content), novinskih portala s mogućnošću komentiranja, Sindikacije (RSS – Really Simple Syndication), kao i novih načina recenzije znanstvenih radova.¹³ Hrvatska mrežna neomeđena građa, osim međusobnog povezivanja članaka, umetanja multimedijских isječaka, ne koristi u potpunosti sve mogućnosti medija.

Tako su rezultati istraživanja¹⁴ hrvatskih dnevnih i mjesečnih mrežnih publikacija pokazali da postoje tri najčešće vrste sudjelovanja čitatelja: komentari, forumi (raspravišta) i pisanje članaka. Pisanje članaka, kao najozbiljniji način sudjelovanja, dopuštalo je samo devet publikacija istraživanog uzorka (*AutoWeb, Dropbike, Dubrovnikportal.com, Kvalis, Sport Net, Teen385.com, Varaždin online.com, Vidi.hr, Edupoint*). Integrirajuća građa je, zbog svoje dinamičnosti i prilagodljivosti, sklonija davanju ove mogućnosti.

---

¹² Svenonius, Elaine. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve : Benja, 2005. Str. 124.

¹³ Hebrang Grgić, I. Kontrola kvalitete znanstvenih članaka objavljenih u elektroničkoj sredini. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 47, 1/2(2004), 78-86.

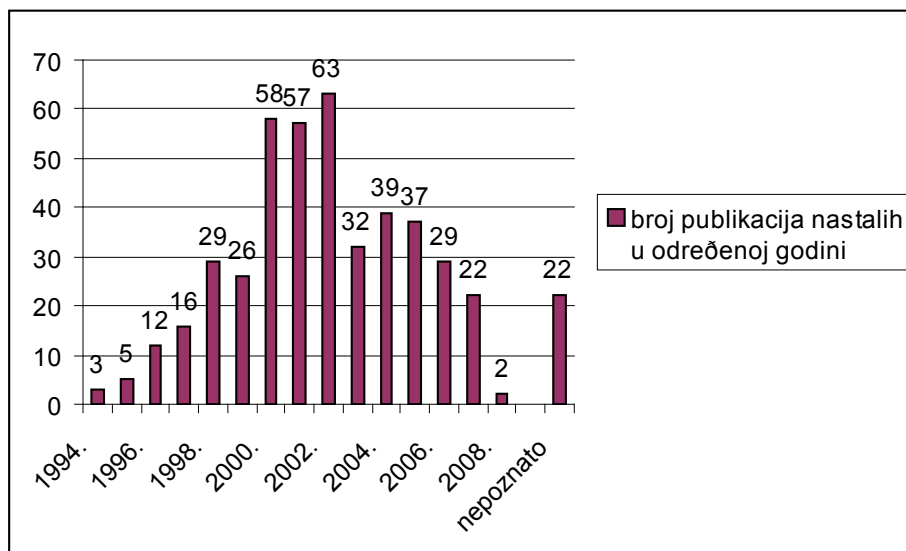
¹⁴ Getliher, Danijela; Renata Petrušić. Utjecaj čitatelja na sadržaj mrežne građe. Posterska prezentacija. 11. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21.-23. studenoga 2007.

5. Znanstveno-stručne publikacije

Od ukupnog uzorka 10,84 posto (49) je znanstveno-stručnih publikacija. Samo jedna od njih bila je elektronički izvornik (*Političko obrazovanje*). Kako od 2006. godine nisu objavljivani novi brojevi, smatrano je da je publikacija prestala s izlaženjem. Osim ove, još su dvije publikacije prestale izlaziti i to u mrežnom i tiskanom izdanju (*Culturelink Review*; *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*). Samo jedna od znanstveno-stručnih publikacija naplaćuje korištenje (*Journal of communications software and systems*).

6. Vrijeme trajanja hrvatske mrežne neomeđene građe

Promatranjem početne godine izlaženja (Slika 1) donesen je zaključak da je unutar istraživanih prvih deset godina identifikacije najveći procvat hrvatska mrežna neomeđena građa imala u rasponu od 2000. do 2002. godine. Nakon toga, broj publikacija se stabilizirao tako da u zadnjih pet godina u prosjeku godišnje nastaje 31,8 publikacija.

Slika 1: Kronološki pregled nastanka hrvatske mrežne neomeđene građe

S obzirom da većina publikacija iz uzorka izlazi, teško je odrediti vrijeme trajanja hrvatske mrežne neomeđene građe. Publikacije se najčešće gase u prvoj i drugoj godini njihovog objavljivanja. Prema Koehleru,¹⁵ mlađim mrežnim stranicama svojstveno je da su nestabilnije od starijih. Tako su u istraživanom uzorku 52 (47,27 posto) publikacije hrvatske mrežne neomeđene građe, koje su prestale s objavljivanjima, imale vijek trajanja do dvije godine.

7. Zaključak

Hrvatska mrežna neomeđena građa polako ulazi u svoju četvrtu razvojnu fazu. Sadržajno gledano uzorak je vrlo raznolik, ipak prednjače političke, kulturne i ekonomske teme 23,23 posto (105), medicina, zdravlje i zdravstvo 7,7 posto (35). Sadržaji se uglavnom objavljuju na hrvatskom jeziku (77,43 posto). U istraživanom uzorku prevladavaju serijske publikacije, 55,75 posto uzorka ima tiskanu inačicu, a 2,21 posto izdanje na CD-ROM-u.

Gotovo četvrtina publikacija 24,33 posto (110) prestala je s objavljivanjem, a nešto manje od osmine (14,38 posto) nestalo je u potpunosti s mreže, promjena URL-a bilo je 21,68 posto (Tablica 1).

Tablica 1: Promjenjivost hrvatske mrežne neomeđene građe prema parametrima

MJERENA VRIJEDNOST	%	BROJ PUBLIKACIJA/ PROMJENA
promjena statusa	24,33	110
promjena URL-a	21,68	98
publikacije nestale s mreže	14,38	65
publikacije prisutne na mreži bez osuvremenjivanja	9,95	43
promjena nakladnika	4,2	19
naplaćivanje korištenja	3,31	15
promjena učestalosti izlaženja	3,9	14
promjena naslova	2,43	11
promjena vrste	1,32	6
promjena jezika	1,32	6
promjena mjesta objavljivanja	0,44	2

¹⁵ Koehler, Wallace. Web page change and persistence : a four year longitudinal study. // Journal of the American society for information science and technology 53, 2(2002), 164.

Hrvatsko nakladništvo mrežne neomeđene građe zadržalo je tradicionalni oblik nakladništva s člancima u časopisima. Nakladnici hrvatske mrežne neomeđene građe nakladnici su tiskanih publikacija i mali nakladnici mrežnih publikacija.

Pretpostavka je da će integrirajuća građa s vremenom prevladati, pogotovo kod mrežnih stranica s dnevnim i češćim osuvremenjivanjima, a mrežne serijske publikacije sve češće će imati i svoj integrirajući dio, s češćim objavljivanjima od serijskog dijela. Određeni broj publikacija stvarat će isključivo čitatelji pod okriljem određenog nakladnika. Suživot mrežnih i tiskanih publikacija će se nastaviti, no mrežne će se publikacije u potpunosti razlikovati od svojih tiskanih inačica, osim u slučajevima znanstveno-stručnih časopisa gdje će se zadržati identičan izgled.

Mreža ISSN-a na čijem se uzorku i mjerilima rad temelji, i nadalje će preispitivati i pomicati mjerila odabira i biti prilagodljiva potrebama svojih korisnika. Zahtjevi zemalja članica s razvijenijim nakladništvom pomicat će granice mjerila odabira i novih načina primjene identifikatora.

Istraživanje pokazuje važnu ulogu knjižnica u pravovremeno provedenim knjižničnim postupcima kao i utjecaju na razvoj i vrednovanje mrežne građe.

LITERATURA

Getliher, Danijela; Renata Petrušić. Utjecaj čitatelja na sadržaj mrežne građe. Posterska prezentacija. 11. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21.-23. studenoga 2007.

Getliher, Danijela. Svojstva hrvatske mrežne neomeđene građe : trajnost i promjenjivost. // 11. seminar Arhivi, knjižnice i muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Mirna Willer. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008. Str. 128-141.

Gorman, Michael. Postojana knjižnica : tehnologija, tradicija i potraga za ravnotežom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2006.

Hebrang Grgić, I. Kontrola kvalitete znanstvenih članaka objavljenih u elektroničkoj sredini. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 47, 1/2(2004), 78-86.

ISBD(CR) : Međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005.

ISSN manual : cataloging part. Paris : ISSN International centre, 2003.

ISSN portal [citirano: 2008-06-12]. Dostupno na: <http://portal.issn.org/>

Koehler, Wallace. Web page change and persistence : a four year longitudinal study. // Journal of the American society for information science and technology 53, 2(2002), 162-171.

Svenonius, Elaine. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve : Benja, 2005.

Tenopir, C. et. al. Patterns of journal use by scientists through three evolutionary phases. // D-Lib magazine 9, 5(2003) [citirano: 2010-26-03]. Dostupno na: <http://webdoc.sub.gwdg.de/edoc/aw/d-lib/dlib/may03/king/05king.html>

Zajec, Jasenka; Danijela Getliher. Identifikacija hrvatskih mrežnih serijskih publikacija. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 46, 1/2(2003), 90-100.